

HANS GOEDKOOP

Hans Goedkoop is literatuurcriticus en presentator van verschillende tv-programma's, zoals *Andere Tijden* en *De Gouden Eeuw*. Daarnaast schreef hij een aantal historische boeken, waaronder *De IJzeren Eeuw*.

Ben Vriesema is
redacteur van Kleio.

WELK NUT HEEFT GESCHIEDENIS VOLGENS U?

Van geschiedenis kun je leren, echt waar, wat Maarten van Rossem ook zegt. Het verleden herhaalt zich elke keer anders, helemaal waar, maar herhalen doet het zich, en waarvan zou je anders moeten leren als het niet van het verleden is? Doe iets goeds en je wilt het herhalen. Doe iets stoms en je wilt het voorkomen. Zo leef je als individu, als groep, als land. Soms leer je daarbij de verkeerde les, ook waar, maar zonder het verleden is er helemaal geen les.

WAT IS VOLGENS U HET BELANGRIJKSTE IN HET GESCHIEDENIS-ONDERWIJS?

Belangstelling wekken voor het vreemde en afstand wekken van het eigene. Empathie, daar gaat het om.

'Dat we het verleden bestuderen om niets dan het verleden zelf is een doodse academische misvatting'

Koffiehuis
Griensteidl in
Wenen, 1896.

WELKE HISTORISCHE STUDIE MAAKTE DE MEESTE INDRUK OP U?

Carl Schorske, Wenen in het fin de siècle. Het was voor mij de eerste keer dat ik las hoe geschiedschrijving in één beweging kan inzoomen op de binnenwereld van een individu en uitzoomen naar de buitenwereld van een complete samenleving. Die breedte – geweldig. Gelezen op de gevoelige leeftijd, rond mijn twintigste.

KUNT U ZICH NOG VEEL HERINNEREN VAN DE GESCHIEDENISLESSEN OP DE MIDDELBARE SCHOOL?

Op het vwo had ik een prima leraar. Maar ik gaf vooral mezelf les, ik heb een montessori-temperament. Zo zat ik vaak op een koepelgraf wanneer ik de hond uitliet en verdiepte me boven op zo'n graf op de Veluwe hei in een boek over de bouwers ervan. Ook zat ik tijdens vakanties vaak in kerken.

WAT IS DE MEEST RECENTE 'HISTORISCHE SENSATIE' DIE U HEBT GEHAD?

Die kick krijg ik om de haverklap, zoals de lezers van Kleio kunnen zien wanneer ze kijken naar televisieseries als *De Gouden Eeuw* en *De IJzeren Eeuw*. Die tonen voor de geschiedschrijving het voordeel van tv boven een boek. Je gaat naar de plek waar iets gebeurde, zoekt de sporen van wat er gebeurde en spreekt mensen die daar persoonlijk bij betrokken zijn. De historische sensatie is the stuff that history on television is made of.

FOTO: MARIEK VAN DER VELDEN

**WELKE HISTORISCHE FILM
HEEFT DE MEESTE INDRUK OP U
GEMAAKT?**

Ik vind ze bijna allemaal even erg. Als een film doet of we recht in het verleden kijken, er zelfs midden in staan, zet ik 'm uit. Met het verleden is het punt nou juist dat het weg is. Je kunt het alleen benaderen met bronnen en verbeelding. Ik wil die puzzel in elkaar gezet zien worden en geloof het pas als er stukken blijven ontbreken.

**WAT IS UW DIERBAARSTE
BEZIT DAT OOK HISTORISCHE
WAARDE HEEFT?**

Een zeventiende-eeuwse kaart van Amsterdam. Geërfd van mijn grootvader, maar Onze Lieve Heer moet 'm voor mij hebben bestemd. Mijn huis staat erop.

**DENKT U DAT DE HISTORISCHE
CANON NUT HEEFT VOOR HET
GESCHIEDENISONDERWIJS ?**

Ja, die canon heeft veel nut. Als niemand meer een stevige hiërarchie tussen het belangrijke en onbelangrijke durft aan te brengen, valt de geschiedenis uit elkaar. En dan heeft ook niemand meer de

lol om zo'n hiërarchie vervolgens weer te slopen. Of die canon in het hoofd van een scholier past, is iets anders. Optimistisch ingeschat, naar mijn ervaring.

**ALS U MORGEN EEN HISTORISCH
ONDERZOEK ZOU MOGEN
BEGINNEN, WAT ZOU DAN HET
ONDERWERP ZIJN?**

Ga ik jou niet aan je neus hangen, want ik kom er morgen niet aan toe en jij misschien wel.

**MET WELKE HISTORISCHE
PERSOON DURFT U ZICH TE
VERGELIJKEN?**

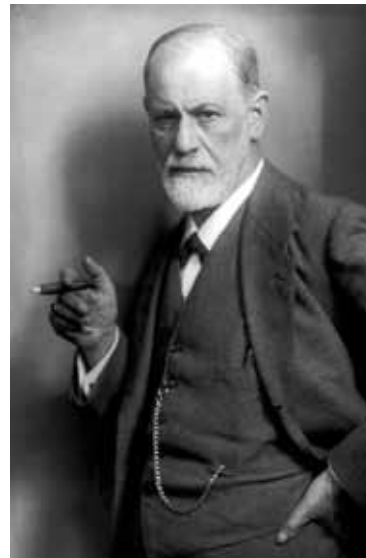
Mij gaat het om het ontdekken van wat niet bij voorbaat op je lijkt. Het enige interessante denken is tegen jezelf in denken.

**HOE VINDT U DAT
GESCHIEDENISONDERWIJS AAN
EEN MIDDELBARE SCHOOL MOET
WORDEN GEDOCEERD ?**

Met plezier, verbeelding en liefst wilde vergelijkingen met onze eigen actualiteit. Dat we het verleden bestuderen om niets dan het verleden zelf is een doodse academische misvatting. Het verleden is er voor ons, nu, hier.

**WELKE HISTORISCHE PERSOON
SPREEKT U HET MEESTE AAN?**

Ik ben al dertig jaar verzot op Sigmund Freud. Zo wetenschappelijk en zo obscurantistisch, zo rationeel en zo getikt, zo moedig en zo machtsbelust, zo onwaarschijnlijk vrij in zijn denken en zo gebonden aan zijn eigen tijd. Verveelt nooit.

WAT IS VOOR U EEN BELANGRIJKE LIEU DE MÉMOIRE?

Ik heb er twee: Freuds appartement aan de Weense Berggasse. En als tweede het Binnenhof: toonbeeld van onze brave democratie, waar onze grootste staatsman Oldenbarnevelt evenzogoed onthoofd is, precies voor de ingang van de Ridderzaal. ■

